

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a — dar prenumeratiunile se priimescu in tóte dílele.

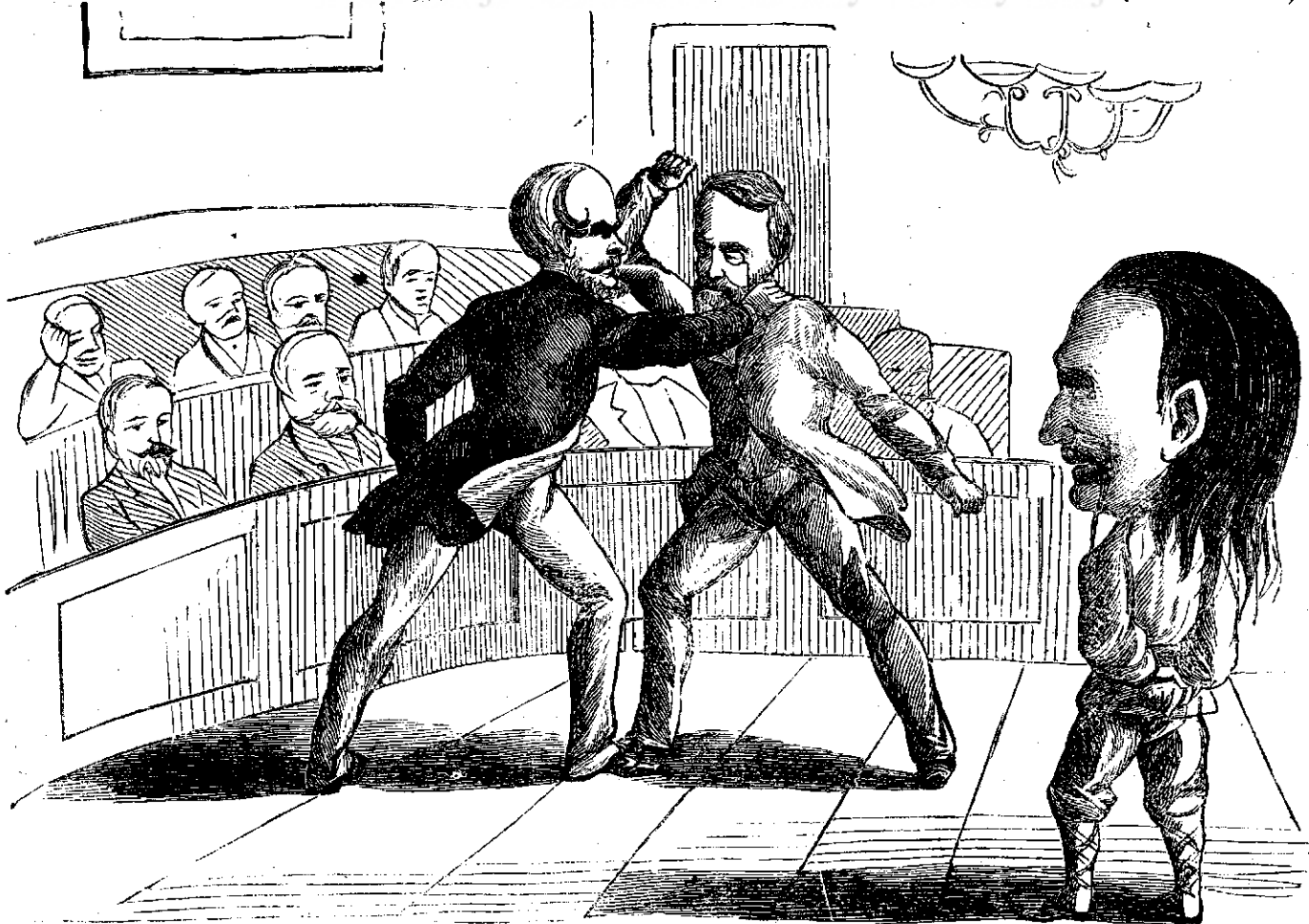
Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu 6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu triluniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strainetate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a. Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte sidieniele si banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea dirigitá a diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacse timbrale.

O scena d'in parlamentulu unghurescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inter duos litigantes tertius gaudet.

L'a capaciatu!

Draguti'a-e pastoriu cu-minte,
Dar' neci dlu Bös nu-e prostu,
Cà-ci pre-alu nostru pré sfantu parinte,
Pre la Bocci'a candu a fostu,
Sub çuventu cà-e onoratu —
L'a cam totu de nasu portatu,
Pon' ce l'a capaciatu,
Cum-cà: 'n tiér'a ungurésca
Vladici'a romanésca
Trebe sà se teraésca,
Strigandu oblu: sà traiésca
Taber'a mamelucésca,
Care apoi sà hranésca
Prostimea calugarésca!

Publicatiune.

Tistiile dela „Gur'a-Satului“ vediendu si ei primejdi'a cea mare, ce vine de catra Pute-a-pesce si care amenintia cu perire si pre crestinii imperației lor, si-tienu si ei de detorintia crestinesca, pre lunga mediulócele de desinfitionale pone acum' cunoscute, inca mai urmatóriele a le recomandá, si a-nume:

1. Totu romanulu si crestinelu sà grabésca a scóte de pr'in casele lor pre toti acei individi, cari mirósa a *mintiuna si starlatanerismu*.

2. Totu crestinelu si romanulu de omenia, care mai vre sà traésca ca atare, sà caute càtu de curendu a indepartá de la sine tóta *politic'a cea mucedu a guvernului ungurescu actualu*.

3. De óre ce cunoscutu este, cà precumu locurile publice asiè si cele de adunatura contienu aerulu celu mai imputitu, pr'in urmare fiesce-care crestinu de cinste, care ar trebú sà intre in vre unu *comitatu, magistratu, séu consistoriu*, sà caute mai antaiu a curati si delaturá tóte *gonóele si morcelele de pre acolo*.

4. Toti nationalistii sà se ferésca a veni in apropierea vre unui *renegatu*, carui'a nu numai anim'a, sufletulu si consciintia i sunt prepadite, ci inca totu aerulu in pregiurulu lui e stricatu si nadusitoriu.

Pastrandu aceste regula sà fia totu insulu convinsu, cà va scapá de primejdi'a cea infricosiata a *colerei ungurescu*.

V. DELA „GUR'A-SATULUI.“

C A S A T A N A.

Ce-e negru — negru remane,
Ori si càtu-lu vei spalá,
Nu-lu mai curati de ruginé
Neci pre 'naltu santi'a sa,
Bataru de-lu vei cufundá
Trei díle si 'n Bezav'a,
Si de-lu vei si totu frecá
Cu cenusia d'in Bocci'a, —
Totu Draguti'a-a romané,
Negru ca si Satan'a,
Care si-duce turm'a sa
Lui Dracuti-a se 'nchiná.

„TANDA SI MAND'A.“

T. Audi, cà la *Lugosiu* se-a poruncitu, cumcà la 9. óre sér'a tóte hotelele si cafenelele sà fia inchise?

M. Da! inse pentru aceea potu sà stee bordeele tóta nóptea deschise, ca sà aiba lugostenii unde sà-si petréca órele de séra si de nópte.

T. No vedi, a colo sunt diregatori harnici, si intiepti, cari sciu grigi de sanetatea si distragera poporului.

T. Ba, Dieu, spune-mi fartate: de ce se inchidu la *Lugosiu*, cafenelele la 9. óre sér'a?

M. Pentru ca sà nu capete ómenii *colera*.

T. Cà dóra nu ese coler'a d'in cafenele.

M. Dar' de unde?

T. Eu credeam, cà d'in noróele si morcelele de pr'in ulitiile *Lugosului*.

M. Asiè, acele resfira inca unu aeru *placutu si miro-sitoriu*, de care se si ingrasie omulu.

T. Nu sciu, Dieu, cum mirósa altui'a, dar' ti-o spunu, cà mie mi putu, de mi vine gréti'a de ele.

M. Ei frate, nasulu teu e mai prostu de càtu alu Dloru. de la magistratu . . . .

T. Ast'a pote fi, dar' nu asi mai crede.

T. Denique numele *Mocioni* e mai puternicu si mai ingroditoriu pentru mamelucii cei d'in *Bocci'a*, decâtu chiaru si o bateria de tunuri burcusiiesci.

M. De unde deduci tu ast'a?

T. De unde? d'apoi de acolo, cà mai de-una-di, la banchetulu ce se dede in onórea dascaliloru romani de la conferintia si la care se aflau si o gramada de mameluci, cu *Draguti'a* nostru in frunte, -- candu apoi. . .

M. Apoi?

T. Apoi candu se aridicá „Gur'a-Satului.“ de inchiná si elu in sanetatea nobilei familie *Mocioni*, sà fii vediutu numai, candu a pomenitu elu numele *Mocioni*, ca si candu ai fi truncatu cu bombe si cartaciuri intre ei, cà de locu sarira toti mamelucii si o luara la fuga, taman ca dracii de tamaia.

M. Cà dóra *Draguti'a* nostru avendu crucea pre peptu, nu va fi fugitu?

T. Ce stai a gandí fartate, elu erá inca celu mai mare erou, care inbarbatá pre mameluci la fuga.

M. Sormanii de ei, si o! facu-mi cruce. —

T. Nu-ti face cruce, ci mai bine ausculta ce o sà mai urmeze acum'a.

M. De siguru badea „Gur'a-Satului“ a remasu singuru, si l'oru fi mancatu lupii pr'in sala.

T. Ba nu a remasu elu singuru Dieu, cà-ci o gramada mare de dascalii se adunara in giurulu lui, si la toastulu seu respunsera cu unu puternicu si petrundietoriu „sà traiésca“, in càtu ti se para cà se cutremura tóta sal'a.

M. Bravo braviloru invetiatori!

T. Si pfui rusine si batjocora pentru acei'a, cari fugu de numele, pre care totu romanulu de omenia trebue sà-lu stimeze.

T. Seraci mameluci guvernamentali d'in *Carasiu*! cum remasera ei acum'a numai totu nesce vace incaltiate, fora ca sà mai aiba vr'o capacitate mai cu córne pr'intre ei.

M. Cum sà nu aiba ei, ba inca càta frundia si érbu.

T. En nu mai flecati si tu siolomonesece, ca atunci dora si-ar fi adusu ei pre habaueulu cel'a de *Flauter* de pre la marginele slovacimei, ca sa-lu faca ablegatulu *Oravitii*.

M. Ei frate, ca nu pentru aceea, ca ar fi elu dora mai cu minte de catu dinsii l'au adusu ei, ci d'in contra numai ca sa satisfaca si ei, ca si toti mamelucii, dorintiei parintescului guvern, alu carui principiu este, ca toti cei mai prosti sa devina deputati romaniloru Deachisti, apoi vedi, ca nu cum-va sa pice cotic'a pre dlu *Mich'a* de la *Cacov'a*, seu pre altulu asemenea lui, se au socotitu dara: ca mai bine sa-si caute ei pre unu atare slovacu, despre care neci nemu-nemsiagulu loru nu au mai auditu de numele lui, si sa-lu faca deputatu, ca sa represente interesele romaniloru d'in cerculu *Oravitiei* la diet'a presenta d'in Pest'a.

T. Aoleo ce mai prostia!

Scandalu.

Pre sfintite parintiele!
Scii ca ne scandalisezi,
Candu ridici tu paharele
Si le 'nchini cu Dlu *Bös*,
Dicendu: *c'a nostra cultura*
Lui Eötvös sa-o multumimu,
Si apoi astu-feliu de mintiuna
In toastu noi sa-o priimimu,
For' a nu ne rusna
De Inaltu sfinti'a ta?!

„Adio“-uri,

inchinate d'in profundulu animei mele!

Pretiuite „Gur'a-Satului“! Cu man'a tremuranda apucu condeiulu, ca sa-Ti facu cunoscutu, in casu candu nu scii mai bine ca mine, ca multe d'in lumea acest'a sunt numai insielare, sunt numai unu obiectu de specula, si un'a siarlataneria mare; ca-ci faci unu pasiu! . . . inimiculu 'ti se ia pre urma, . . . 'lu folosesce — sapandu-ti grop'a, ca sa te arunce in abisulu nefericirei. Da! . . . acest'a asiã e! . . . Te rogu citeasca si DTa aceste sire si te vei convinge! .

Fiindu eu inca teneru, nu am potutu pricepe acea, ce mi-ar aduce bine seu reu, — fiindu inca neespertu, — nu am sciutu ca un'a seu alt'a imprejurare, mie la parere buna si frumosa, ar fi in stare sa-mi aduca, catu bati in palme, nefericirea.

E dreptu! pretiuite „Gur'a-Sat.“!, ca acum mai cu unu anu sum mai betranu si totu cu atat'a si mai espertu!

E mai unu anu, decandu mi-am tienutu de strensa si placuta (mie*) detorintia, (— neimpusa de nime, decatu de sentimentulu celu infocatu, ce-lu are si nutresce ori si ce june in sinulu seu —), e mai unu anu, d'icu, decandu am prinsu, vedi Dne, a sbiciui si a combate scrintiturele de pr'in giurulu *Naseudului* a unoru in specie, a altoru in genere numai!. Eu am cugetatu, ca semburele adeverului, imbracatu in vesmentu pomposu de gluma, nu va efep-tui — decatu un'a corectiune d'in partea respectiviloru atinsi!

Inse ce sa vedi, d'in partea loru, si respective d'in partea unui cinstitu domnu de acei? . . . — O persecutiune si un'a inimicitia grosava!! —**) Ore de ce? . . . Pentrucã mi a placutu a conversã frumosielu despre elu cu DTa! . . .

Elu — „horrendum dictu“ — se-a imflatu ca brösc'a cea d'in poveste, catu unu „bou“ (!); si mi-am contrasu d'in parte-i o ura si invidia, decatu care mai oribile nu se-a pomenitu! . . . Me-a persecutatu . . . (pöte si acum'a ar' mai voi, dar' nu pöte sormanulu, deorace i sunt ciuntate cornele, ca la „boii cei pungosi“, ca-ci si cinstitul Dsale nume inca e cunoscutu pre multe locuri de . . . .) pre mor-te pre vietia! . . .

Numele meu „*V. de Cucurés'a*“ se fece in urma, — se intielege ca pr'in mai multi Efalti, — cunoscutu si cinstitulu Dsale, respectivu domnu, despre care mi-a placutu a povesti cu DTa, ca-ci elu in locu sa me cunosca pre o cale onorifica, demna de unu cinstitu ca elu, cea ce se-a si potutu pr'in DTa, in-locu d'icu, sa faca acea, — a amblatu in ruptulu capulu sfermandu-se, pöte si corumpendu, — ca-ci si asiã mi potu presupune, numai . . . si numai sa scia, ca cine e ascunsu sub pseudo-numele „*V. de Cucures'a*“, ce-lu tunde asiã pre afundu? . . . E dreptu ca isbutira! Si apoi nu sa se afle dora vatematu pre nedreptu . . . nu! ferésca Ddieu, . . . fore in acest'a tace si-mi urmari numai pasulu, si, vediendu ca nu me pöte prinde in nemica, a machinatu planuri marsiave, demne firesce de elu, ca sa me ruineze! Me incusa adeca superioritatei cu nesce mintiuni, si fictiuni, cari candu le audi — nu poti alt'a decatu sa eschiami: „O invidia, invidia, rea buruiena mai esci, si cum ai trebui plevita d'in gradin'a pammentului!“

Vedi dar' si DTa siarlataneri'a? Vedi ce speculatiune prosta? Vedi vulpile, dar' nu astute, ci proste?! Domnedieu inse e „pre dreptu“, si asiã nu a potutu face decatu — sa cadia cu „*rusine*“, dar' mi se pare ca-i e grosa pelea pre nasu si nu scie ce e rusinea! elu scie sa pateze numai numele omului, cea ce pöte ori ce slabanogu ca elu!

Potere-asu sa-lu dau pre facie atatu DTale, catu si altoru diurnale seriose, si sa-i aratu marsiavele si murdariele lui mediuloce, de cari se folosi contr'a mea, — dar' lu lasu in plat'a . . . . . lui — fore totu-si eu i aducu a-minte dis'a s. s.: „totu celu ce iubesc periclulu, in densulu va mori!“ si se potrivece forte bine la elu!

Dar' sa me intorcu „ad rem“, ca-ci sciu ca si DTa nu te interesezi, sa-ti spunu de unulu ca atare.

Eu vreu pr'in aceste, pretiuite „G. Sat.“ sa-mi iau unu cordiale „adio“ de despartire! . . . Ce? DTa esci surprinsu? . . . Asiã e! Eu nu glumescu, altulu nu mai conversamu la olalta in gluma, ca-ci ea de-si inocenta, totu-si castiga inimi si apoi tiesutele intrige ce nu potu face? Au nu scii DTa, ca si cele rele se credu? . . . Asiã e!! Inse lui nu i se crediura! Eu dar' voiu inceta pentru totu-deun'a cu glum'a, si fiindu-ca noi numai pre acestu terenu potemu conversã — 'ti d'icu „adio!“

*) Dar' si mie.

„G. S.“

**) O! si noi o patimu asiã a-dese-ori.

Red.

Eu cred, că DTale nu-ti pasa multu, că-ci nu se va mai încordă debilulu meu condeiu spre glume! DTa vei scî implinî, sî fora mine, aceea ce ascépta natiunea dela DTa; vei scî sbiciuî ori ce vitiu predomnitoriu; pre acelu, ce ar' voi a se face „strigoiu, renegatu,” mai de parte pre acelu, ce etc . . . ca sa nu mergu pré departe (la Vatiu) incetezu!

„Adio“, dar' „adio!“ *)

In urma odata pentru „totu-deun'a“ nu me lasa anim'a să nu-mi iau unu „adio“ dela acelu cinstitu, care se sentî mai tare vatematu pr'in glum'a mea, cam in urmatoriulu chipu:

„Adio“! bade *Niculitia*,
Ce mereu ai totu amblatu,
Sà me faci pravu sî tàritia,
De ee te-am satirisatu!
Dar' ai datu cu capu'n gardu!!!
Eu-ti dîcu „adio“ acum'a,
„Adio“ pentru totu déun'a!
Neci nu mai voiescu cu glum'a
Sà-ti tractezu numele teu,
Deci remani cu Domnedieu!!!
Cà-ci eu Dieu
Nu mai vréu,
Sà-am d'aface cu de-acei,
Cari ca cei
Mai mari misfei,
Spunu „mintiuni“
Sî „fictiuni“
Grosolane, grase,
Sî 'ntrig'a li-e a casa!!

Ér' DTa, pr. „Gur'a-Sat,“ priimesce stringerea de mana pentru ultim'a-data dela **V. de Cucurés'a.**

P. de. r., in lun'a Nebuniloru 1872.

Multumita publica.

Subscriși ni luamu libertate, in numele tuturoru invetiatorilor romani dela conferinti'a d'in Bocci'a, a- aduce onoratului Comitetu arangiatoriu de a colo adenca-ni multumita, pentru minunat'a loru arangiere sî compunere a programuluide festivitate sî in deosebi pentru marea bucuria ce ni-au castunatu-o la banchetulu datu in onóra nòstra, unde sî candu de abia intrandu noi in sala — furamu salutati de sublimel tonuri ale angherescului sî Domnedieescului *Bandi-csárdás*.

Tand'a sî Mand'a,

dascali populari.

EPIDEMIA.

In Banatu, sî deosebi in comitatulu *Curasiu*, inca a intratu ból'a indiferentismului, sî cei mai multi barbati romani jacu pr'in casele loru in delirulu nepasarei de cauzele nationali.

Neci asiè nu-e bine, neci asiè.

— Curiosi mai sunt sî liberalii esti'a ai nostri d'in dio'a de adi, sà vedeti numai, — dise mai de una-di unu canonicu de cei cu nepóte multe: — déca crescemu noi copii, nu li place; nu-l crescemu, atunci éra facu scandalu . . . Nu mai scie omulu in dio'a de adi cum e mai bine sî mai pe placu.

*) Mi pare reu, dar' o sà convenim totu-sî in alt'a lume.

„G. S.“

MELITIA REDACTIEI sî a AMINISTRATIEI.

≡ Catra on. publicu romanu:

Suntemu in ajunulu anului nou, candu dara trebe sa hotarim sî asupr'a sórtei diurnalului nostru.

Amu fostu initiatorii unui diurnal de speci'a acest'a pentru romanii de d'in cóce de muntii Carpatiloru; éra acum' éta-ne că stàmu a intrá in alu XIII-le anu alu esistintiei diariului.

Unu síru de ani frumosu este acest'a, dniloru, pentru a fi garantatu creditulu diurnalului nostru.

Fore sà o spunemu, se scie, că amu luptatu sî amu sacrificatu multu; multi d'in on. publicu inca sî-au facutu detori'a nationale catra asigurarea esistintiei acestui diariu, ceea ce sà li fia dîsa spre onóre.

Dar' multi altii n'au facutu nemicu; ba inca ni-au facutu daune sî greutati mari, — dovéda sà fia, că au cerutu diurnalulu pre credintia, sî restantiele neincassate adi facu sum'a de fi. 1006. in v. a.

Enórma suma pentru o béta Aministratia sî Redactia romanésca! . . .

Cu tóte aceste inca nu desperàmu, promitemu a mai face ce potemu, sî in acest'a gandire a nòstra declaramu continuarea edarei diurnalului nostru „Gur'a-Satului“ sî pre venitoriu, pre lunga conditiile urmátorie:

I. Pentru imperiulu Ostr.-Ungurescu:

pre 1. anu cu	fi. 8. cr. —
„ 1/2. „ „	„ 4. „ —
„ 1/4. „ „	„ 2. „ —

II. Pentru Roman'a sî straietate:

pre 1. anu cu	fi. 10. cr. —
„ 1/2. „ „	„ 5. „ —
„ 1/4. „ „	„ 2. „ 50 in v. a.

Colectantiloru dela 10. esemplarie se dà unulu rabatu, fia in natura. fia in pretiulu ecuivalentu.

Va sà dîca impregiurarile ne-au impinsu intru a ridicá costulu abonamentulu de pone acum' cu fi. 2.

Pentru cà:

pretiulu tipariului, xilografiloru, desemnariloru, lem-nului, sî alu papirului adf este mai inaltu cu 25% de ce a fostu, sî in urmarea acestui evenimentu tóte diurnalele straine au fostu nevoite a-sî inaltia pretiulu, chiaru sî diurnale de acele, cari dispunu de 6000 — 50000 — 100000. de abonati,

sî pentru cà: in anulu viitoriu avemu de gandu a dá mai multe ilustratiuni.

Ddiu sà ni ajute!

(*Eróre de tipariu.*) In nrulu trecut, pagin'a 189. in poesi'a „Is^t das kein blamage?“ strofa 2-a, sírulu 7 le-in locu de :

„Fragt auch“ sà se citésca :

„Fragt auch.“

„In locu de respunsu“ — va aparé in nrulu vecinu.

Dlui *Ioane Maioru* in *Clusiu-Monostoru*: Diariulu nu ti-lu potemu dá gratisu, dar' neci cu diimetate de pretiu, ci numai cu pretiulu regulatu de fi. 8 la anu, că-ci sî redactia nòstra e seraca. Déca inse vei coaduná anecdote ori povesci cpmice popolari, — atunci vei poté contá.